

Europaforum Norra Sveriges synpunkter kring Europeisk forskning och innovation

2012-03- 30

Europaforum Norra Sverige är ett partnerskap och nätverk för politiker på lokal och regional nivå som täcker de fyra nordligaste regionerna i Sverige: Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland. Målet är att öka kunskapen och medvetenheten om politiken på EU-nivå, men framförallt att öka engagemanget i utformningen av EU:s politik i frågor som gäller norra Sverige.

Våra synpunkter representerar ställningstaganden från förtroendevalda i de fyra nordligaste regionerna i Sverige. Synpunkterna har formats i nära samarbete mellan regionerna.

Europeisk forskning och innovation

EFNS synpunkter avser i första hand det nya ramprogrammet Horizon 2020, med en föreslagen budget på 800 miljarder till forskning och innovation och där en utgångspunkt i förslaget är att: *”Forskning och innovation bidrar till sysselsättning, välbefinnande, livskvalitet och globala kollektiva nyttigheter. De genererar vetenskapligt och tekniskt nyskapande som behövs för att ta itu med de trängande utmaningar som samhället står inför. Investeringar inom detta område leder också till affärsmöjligheter genom nya innovativa produkter och tjänster. EU är visserligen världsledande på många teknikområden, men står inför allt större konkurrens, både från traditionella motspelare och från tillväxtekonomier. Därför måste innovationsresultaten förbättras ytterligare. Forskning och innovation har därför en central plats i strategin Europa 2020 för att främja smart och hållbar tillväxt för alla”*.

Motiven för att Europeiska unionen vill öka tillgängligheten och attraktion av medel inriktade på forskning och innovation är uppenbara och ambitionen att förenkla strukturen stöds av EFNS (Europaforum Norra Sverige). EFNS har höga förväntningar på de långsiktiga effekterna av den EU-finansierade forsknings- och innovationspolitiken, som en nyckel för att stärka potentialen i de nordliga glest befolkade regionerna i Sverige.

Dessa förväntningar är uppdelade i flera kategorier:

- För det första att de nordliga regionerna kan bli starkare deltagare baserat på vår erfarenhet, kompetens och framför allt de naturliga förutsättningarna inom ett antal viktiga områden för forskning och innovation.
- För det andra att regionen har specifika starka forsknings- och näringslivsområden som är av strategisk betydelse för NSPA (Northern Sparsely Populated Areas i norra Europa), liksom för Europa i ett större sammanhang. Exempel på områden är förnybar energiproduktion - som bioenergi baserade på skogsrestprodukter och vindkrafts-

kluster, utveckling och marknadsföring av särskilda industriella tjänster som automation för processindustrin, gruvindustrin, bilindustrin, rymdindustrin, och turistnäringen, teknik, produkter och tjänster i kallt klimat, hållbar livsmedelsproduktion och vattenbruk samt den digitala industrin, t.ex. miljö- och energieffektiv datalagring och innovativa SMF - små och medelstora företag - inom den kreativa industrin etc.

ENFS stödjer även H2020 fokus på ”Industriellt ledarskap” som ska ”*syfta till att göra Europa mer attraktivt för forsknings- och innovationsinvestering (inbegripet ekologisk innovation), genom att främja verksamheter där företagen bestämmer dagordningen. Det ska leda till stora investeringar i viktig industriell teknik, maximera de europeiska företagens tillväxtpotential genom att förse dem med adekvat finansiering och hjälpa innovativa små och medelstora företag att växa till världsledande företag*”.

För regionen är det då avgörande att stärka konkurrenskraften för det ledande stora och internationella företagen - som har nära samverkan med regionens SMF och universitet – inom forskning och innovation och därmed är det även viktigt att stärka europeiska teknikplattformar med regional relevans, som plattformarna för Biobränsle, Artemis (inom t.ex. Automation för processindustrin) och Skog samt EU:s Råvaruinitiativ.

Inom EFNS regioner finns ett antal utvecklingsområden som inte har nått sin potential att skapa arbetstillfällen och välbefinnande. Exempel är energieffektivitet i kallt klimat, offentlig service och tjänster (t.ex. e-tjänster som har stor relevans i glesbefolkade regioner) och naturresursbaserade värdekedjor/vidareförädling inom skog, mineraler och vattenkraft.

Inom många områden finns enighet kring gemensamma politiska prioriteringar som syftar till att frigöra den potentiella tillväxten och kvaliteten inom forskning och innovation i EFNS regionerna. Många av utmaningarna i norra Sverige delas av andra regioner i Europa.

Samhälleliga Utmaningar

Samhälleliga utmaningar som prioriteras i H2020 ”*återspeglar de politiska prioriteringarna i Europa 2020-strategin och ska behandla de viktigaste behov och frågor som delas av den europeiska allmänheten och resten av världen*”

De samhälleliga utmaningarna i H2020 överensstämmer väl med de politiska prioriteringarna i regionen.

Generellt har universiteten i regionen hög utbildnings- och forskningskompetens som kan utvecklas till en grund för ökad kompetens och tillväxt i det omgivande samhället.

Stark samverkan mellan regioner och universitet är avgörande för EU-finansierad forskning och innovation. För att denna mekanism ska vidareutvecklas behövs högre grad av deltagande från regioner och andra intressenter i EU:s programplanering.

Globala Utmaningar

EFNS stödjer även fokuset på internationell samverkan i H2020, för att klara globala utmaningar inom t.ex. hälsa, klimat och energi samt för *"att öka den europeiska industrins konkurrenskraft genom att främja utnyttjandet av och handel med nya tekniker, till exempel genom utveckling av världsomspännande standarder och riktlinjer, samt främja acceptans och spridning av europeiska lösningar utanför Europa"* (från H2020).

Det stora företagen i regionen är globala - som skog, gruv/mineral och stål - och de regionala universiteterna har internationellt forskningssamarbete. Att stödja och bygga internationella nätverk och affärsutbyte med - för regionen - relevanta internationella länder och regioner bör också stödjas inom t.ex. Strukturfonderna och även användas för att attrahera fler internationella forskare och företag till regionen.

Projekt i H2020, små fokuserade och/eller stora strategiska projekt

Det bör definitivt finnas en balans. Utan en balans finns en potentiell risk att minska deltagande från små och medelstora företag i EU-finansierade forsknings- och innovationsprojekt. Stora strategiska projekt syftar till att uppfylla de strategiska målen i EU2020, de små projekten har genomslag på marknaden på kort sikt och därmed tillväxt.

Förenkling

Horisont 2020 föreslår *"en enda uppsättning regler för deltagande och resultatspridning och t.ex. integrering av forskning och innovation genom att tillhandahålla "sömlösa" och enhetliga stöd från idé till marknad"*.

EFNS stöder förslagen i Horisont 2020 och detta bör också implementeras i Strukturfonderna för att stärka synergier mellan Strukturfonderna och H2020 samt regionala "Smart specialisering" strategier.

Många innovativa små och medelstora företag i regionen är i dag mikroföretag - inte alltid forskningsdrivna - i behov av särskilda förenklade regler för att uppmuntra deltagande och internationellt samarbete.

Finansiella instrument

H2020 ambitionen att skapa finansiella instrument som täcker hela kedjan fram till marknadsintroduktion är ett initiativ av stor betydelse när innovativa koncept förväntas bidra till en betydande och kunskapsbaserad tillväxt. En sådan integrering ligger väl i linje med de strategiska målen inom EFNS och NSRF.

Integrationen av EU-medel som riktas mot forskning och innovation med åtgärder för t.ex. marknadsintroduktion markerar ett paradigmskifte som starkt kan bidra till regional tillväxt.

Europaforum Northern Sweden

Jens Nilsson, County of Jämtland
Ewa-May Karlsson, County of Västerbotten
Robert Forsberg, County of Norrbotten
Erik Bergkvist, County of Västerbotten
Kent Ögren, County of Norrbotten
Mona-Lisa Norrman, County of Jämtland
Tomas Andersson, County of Jämtland
Glenn Nordlund, County of Västernorrland
Harriet Classon, County of Västerbotten
Jonny Lundin, County of Västernorrland
Brith Fäldt, County of Norrbotten
Benny Eriksson, County of Västernorrland
Robert Uitto, County of Jämtland

www.europaforum.nu